

Bruksela, 17 października 2022 r.
(OR. en)

13585/22

JAI 1317
FRONT 365
MIGR 295
IXIM 240
SCH-EVAL 133
FREMP 211
COMIX 467

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	12430/22
Dotyczy:	Wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EIBM) – Konkluzje Rady (14 października 2022 r.)

Delegacje otrzymują zamieszczone poniżej konkluzje Rady w sprawie wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EIBM), zatwierdzone przez Radę (do Spraw Wewnętrznych) w dniu 14 października 2022 r.

Konkluzje Rady w sprawie wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EIBM)

Rada Unii Europejskiej,

Wprowadzenie

1. POKREŚLA kluczową rolę, jaką skuteczne europejskie zintegrowane zarządzanie granicami (EIBM) odgrywa we właściwym funkcjonowaniu strefy Schengen; ODNOTOWUJE, że kolejne wyzwania związane z terroryzmem, migracją i COVID-19 stanowią obciążenie dla państw członkowskich i dla funkcjonowania całej strefy Schengen.

Uwagi ogólne

2. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE przygotowany przez Komisję dokument strategiczny, w którym przedstawia się wieloletnią politykę strategiczną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (zwany dalej „dokumentem strategicznym dotyczącym EIBM”) i który stanowi podstawę dyskusji z Parlamentem Europejskim i Radą.
3. PRZYPOMINA, że w następstwie tych dyskusji i w świetle uwag Rady i państw członkowskich Komisja przyjmie komunikat ustanawiający wieloletnią politykę strategiczną w zakresie EIBM; PODKREŚLA, że trwający 5 lat wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie EIBM na okres 2023–2027 zostanie uzupełniony o strategię techniczną i operacyjną, która ma zostać przyjęta przez zarząd Fronteksu, a także o strategię krajowe państw członkowskich, w celu skutecznego reagowania na obecne i przyszłe wyzwania w dziedzinie zarządzania granicami i powrotów, w tym prowadzenia współpracy z państwami trzecimi, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyficznej sytuacji każdego państwa członkowskiego, między innymi jego szczególnych uwarunkowań geograficznych i geopolitycznych.

Zasady

4. ZATWIERDZA główne zasady leżące u podstaw dokumentu strategicznego dotyczącego EIBM; PROPONUJE, żeby w komunikacie ustanawiającym wieloletnią politykę strategiczną w zakresie EIBM podkreślić znaczenie czteropoziomowego modelu kontroli dostępu jako jednej z kluczowych zasad; ZWRACA się do Komisji, aby w świetle ostatnich wyzwań rozpoczęła dyskusje na temat ewentualnych zmian w koncepcji zintegrowanego zarządzania granicami i jej czteropoziomowego modelu kontroli dostępu; ZWRACA się do Komisji, aby w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i Fronteksem doprecyzowała koncepcje zintegrowanego planowania i normy techniczne dotyczące EIBM.

Priorytety polityki i strategiczne wytyczne dotyczące elementów EIBM

5. WYRAŻA UZNANIE dla Komisji w związku z przygotowaniem obszernego wykazu priorytetów polityki i strategicznych wytycznych dotyczących elementów EIBM; ZWRACA UWAGĘ, że należy przyznać pierwszeństwo priorytetom polityki i strategicznym wytycznym na szczeblu centralnym i krajowym, między innymi na podstawie analiz ryzyka przygotowywanych przez Frontex oraz wyników ocen Schengen i ocen narażenia.
6. PRZYPOMINA, że głównym celem ochrony granicy jest zapobieganie niedozwolonemu przekraczaniu granicy, walka z przestępczością transgraniczną oraz podejmowanie środków wobec osób, które przekroczyły granicę nielegalnie.
7. PODKREŚLA znaczenie zapobiegania migracji nieuregulowanej i przestępczości transgranicznej; ZWRACA się do Komisji, aby zwróciła szczególną uwagę na najnowsze zjawiska, takie jak instrumentalne traktowanie migrantów i inne zagrożenia hybrydowe, nowe metody działania stosowane przez siatki przemytnicze, pandemie, a także konflikty zbrojne w bezpośrednim sąsiedztwie UE; w tym kontekście ODNOTOWUJE, że państwa członkowskie mogą stosować niezbędne i proporcjonalne środki w celu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego; PRZYPOMINA, że pozostaje to bez uszczerbku dla wynikających z prawa unijnego i międzynarodowego obowiązków dotyczących dostępu do ochrony międzynarodowej, w szczególności zasady non-refoulement, jak również dla obowiązku przestrzegania praw podstawowych.
8. PODKREŚLA, że ochrona praw podstawowych stanowi integralną i zasadniczą część EIBM.

9. ZWRACA UWAGĘ, że należy wdrażać nowe systemy informatyczne i interoperacyjność w dziedzinie zarządzania granicami w celu zoptymalizowania legalnego przekraczania granicy i zwiększenia skuteczności kontroli granicznych.
10. ZWRACA UWAGĘ na zasadniczą rolę analiz ryzyka opartych na wspólnym zintegrowanym modelu analizy ryzyka (CIRAM), które zawsze powinny uwzględniać specyficzną sytuację państw członkowskich; ZACHEĆCA do dalszej refleksji nad przyszłością kontroli granicznej opartej na analizie ryzyka z uwzględnieniem nowych wyzwań i instrumentów, zwłaszcza nowych wielkoskalowych systemów informatycznych, interoperacyjności i sztucznej inteligencji.
11. ZWRACA UWAGĘ na to, jak ważna jest współpraca z państwami trzecimi będącymi państwami pochodzenia lub tranzytu w zakresie zapobiegania migracji nieuregulowanej i przestępczości transgranicznej i zwalczania tych zjawisk oraz w związku z tym jak ważne jest uwzględnianie czynników wypychających i przyciągających migrację nieuregulowaną oraz rozwijanie operacyjnych partnerstw antyprzemyticznych, zgodnie z opracowanym przez Komisję odnowionym unijnym planem działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów na lata 2021–2025; APELUJE o bardziej proaktywne i operacyjne podejście do odpowiednich strategicznych wytycznych i do współpracy z państwami trzecimi, zwłaszcza za pośrednictwem mechanizmu MOCADDEM.
12. ZWRACA UWAGĘ, że kwestie o kluczowym znaczeniu to współpraca z państwami trzecimi w zakresie budowania ich zdolności operacyjnych oraz wywiązywanie się przez państwa trzecie ze swoich zobowiązań, między innymi w dziedzinie kontroli granicznej oraz powrotów i readmisji, z uwzględnieniem roli Fronteksu.
13. PODKREŚLA potrzebę uznania, że ochrona granic może być również prowadzona przy użyciu środków technicznych, w tym środków elektronicznych, sprzętu, systemów nadzoru, oraz, w stosownych przypadkach, wszelkich rodzajów infrastruktury stacjonarnej i mobilnej, z pełnym poszanowaniem praw podstawowych.
14. PODKREŚLA, że wszelkie wspólne minimalne standardy ochrony granic powinny uwzględniać rodzaj granic, poziomy ryzyka przypisane poszczególnym odcinkom granic zewnętrznych i inne istotne czynniki, takie jak szczególne uwarunkowania geograficzne.
15. ZWRACA UWAGĘ, że należy odpowiednio uwzględniać obowiązki wynikające z międzynarodowego prawa morskiego, w szczególności w odniesieniu do operacji poszukiwawczo-ratowniczych prowadzonych w sytuacjach, które mogą mieć miejsce podczas operacji ochrony granicy na morzu.

16. Z myślą o zwiększeniu skuteczności ochrony granic **PODKREŚLA**, że ważne jest, by uwzględniać również systemy opracowywane przez agencje morskie EMSA i EFCA i że potrzebne jest zwiększenie koordynacji w tym zakresie.
17. **ZWRACA UWAGĘ** na potrzebę współpracy między odpowiednimi agencjami UE w celu uzyskania obrazu sytuacji w zakresie niedozwolonego przekraczania granic zewnętrznych i wtórnych przepływów i tym samym skutecznego rozwiązywania problemu nielegalnej imigracji i zwalczania przestępczości transgranicznej, i poprzez pełne wykorzystanie instrumentów przewidzianych w rozporządzeniu o Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej; w związku z tym **UWYPUKLA** również potencjał systemu EUROSUR, stanowiącego zintegrowane ramy wymiany informacji i współpracy operacyjnej, oraz wielkoskalowych systemów informatycznych.
18. **UWYPUKLA** wartość dodaną UE, jaką stanowi skuteczne wdrażanie elementów EIBM; **ZWRACA UWAGĘ**, że środki w ramach elementów EIBM powinny kwalifikować się do finansowania z funduszy unijnych; **PRZYPOMINA**, że solidarność nie powinna ograniczać się do unijnych instrumentów finansowania.
19. **UWAŻA**, że szkolenie funkcjonariuszy straży granicznej jest niezbędnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania granic zewnętrznych; **UZNAJE** znaczenie działań szkoleniowych opracowywanych przez Frontex i organy krajowe; w tym kontekście **ZWRACA** się do Komisji, aby dalej współpracowała z Fronteksem w celu kontynuowania dyskusji na temat stworzenia kompleksowej koncepcji szkoleń, która objęłaby wykrywanie fałszywych i sfałszowanych dokumentów i osób podszywających się pod inne osoby, a także kwestię powrotów. Ponadto należy dokładnie przeanalizować – po przeprowadzeniu szczegółowej oceny skutków i z uwzględnieniem roli obecnych akademii partnerskich Fronteksu – propozycję utworzenia ośrodka szkoleniowego Fronteksu.

Zarządzanie

20. **ZWRACA UWAGĘ**, że zarządzanie wieloletnim cyklem polityki strategicznej należy zintegrować z cyklem Schengen, a osiągnęte postępy należy uwzględnić w sprawozdaniu na temat stanu strefy Schengen i poddawać je regularnemu przeglądowi w Radzie ds. Schengen, wspierając w ten sposób synergie i unikając powielania działań.

Ocena

21. ZWRACA się do Komisji o przeprowadzanie regularnych przeglądów wdrażania wieloletniej polityki strategicznej w zakresie EIBM w celu szybkiego reagowania na pojawiające się nowe wyzwania.
22. PRZYPOMINA, że cztery lata po przyjęciu komunikatu ustanawiającego wieloletnią politykę strategiczną w zakresie EIBM Komisja przeprowadzi szczegółową ocenę wdrażania tej polityki przez wszystkie zainteresowane strony na szczeblu unijnym i krajowym; ZWRACA się do Komisji, aby w swoim komunikacie ustanawiającym wieloletnią politykę strategiczną przedstawiła informacje na temat metod i kryteriów tej oceny.

Wnioski

23. ZWRACA się do Komisji, aby miała na uwadze wyżej wymienione elementy, konkretne uwagi i propozycje redakcyjne przedstawione przez państwa członkowskie, jak również strategiczne analizy ryzyka z lat 2020 i 2022, z myślą o przyjęciu do końca 2022 r. komunikatu ustanawiającego wieloletnią politykę strategiczną w zakresie EIBM.